

01.04.2022

Основи здоров'я 5 клас

Пожежна Безпека

Життя людини без вогню було б неможливим. Але коли порушують правила поводження з вогнем, може виникнути пожежа.

Пожежа — це неконтрольований процес горіння, коли полум'я охоплює і знищує все, що може горіти. Вогонь завдає значних матеріальних втрат, знищує природні ресурси, загрожує здоров'ю і життю людей, може суттєво погіршити стан навколишнього середовища.

Для виникнення горіння необхідні певні умови: джерело запалювання, повітря, горючі матеріали. Такі умови називають трикутником вогню.

Предмети й речовини бувають горючі та негорючі.

Причиною пожежі в оселі може бути:

необережне поводження з вогнем, бенгальськими вогнями, феєрверками

порушення правил безпеки під час користування побутовими електричними й газовими приладами

порушення правил зберігання і використання горючих і легкозаймистих речовин

Стадії розвитку пожежі. Пожежна охорона. Профілактика пожеж

Розрізняють три стадії розвитку пожежі.

- **Початкова (загоряння).** Триває від 5 до 30 хв. Відносно низька температура й незначна швидкість поширення вогню. Вогонь досить легко загасити.
- **Основна (стійке або розвинуте горіння).** Горіння підсилюється і прискорюється. Підвищується температура полум'я. Збільшуються факел полум'я і площа поширення вогню. Загасити пожежу дуже важко.
- **Кінцева (згасання пожежі).** Завершується горіння, поступово знижується температура. Вогонь згасає, коли догоряють горючі речовини.

Пожежу легше попередити, ніж загасити. Для цього в повсякденному житті необхідно суворо дотримуватися правил пожежної безпеки.

- Не гратися із сірниками, запальничками. Стежити, щоб цього не робили друзі та молодші діти.
- Дотримуватися правил пожежної безпеки під час користування бенгальськими вогнями.
- Не нагрівати на вогні банки з-під фарб, аерозольні балончики, невідомі предмети.
- Завжди вимикати телевізор після перегляду телепередач.

- Не залишати без нагляду електронагрівальні прилади.
- Додержуватися правил користування газовою плитою. Користуватися нею тільки під наглядом дорослих.

Підрозділи пожежної охорони займаються не тільки гасінням пожеж, а ще й профілактикою їх виникнення. Працівники пожежної охорони перевіряють справність електричної мережі, наявність і доступність засобів гасіння пожеж, пожежних драбин, сходів, основних і запасних виходів і входів у будівлях.

У будівлях встановлюють пожежну сигналізацію. За сигналом треба негайно вийти з оселі, будинку. Організований вихід людей з місця можливої небезпеки називають евакуацією.

План евакуації з будинку

Схеми та плани евакуації людей при пожежі мають бути вивішені на видних місцях. У них зазначено евакуаційні шляхи й виходи в разі небезпечної ситуації, а також правила поведінки людей під час евакуації.

Щоб своєчасно й безпечно вийти з оселі або одноповерхового будинку під час пожежі, треба завчасно знати, як діяти. Для цього розробити план евакуації під час пожежі. Накреслити на папері план помешкання, обговорити його з дорослими. Якщо живе в одноповерховому будинку, знати і зазначити на плані два шляхи виходу з кімнат і будинку: основний і запасний. Разом з дорослими потурбуватися, щоб усі вікна і двері можна було за потреби швидко відчинити. Якщо живе в багатоповерховому будинку, дізнатися в дорослих, чи є в будинку запасний (аварійний) вихід та де він. Запам'ятати, що ліфтом під час евакуації користуватися не можна. Виходячи з кімнат, обов'язково зачиняти за собою внутрішні двері. Бажано зазначити на плані, де знаходяться підручні засоби гасіння пожежі та підручні засоби захисту. Домовитися заздалегідь про місце зустрічі після виходу з будинку. Зважити на те, що під час пожежі в задимленому помешканні буде важко орієнтуватися, оглядовість буде обмеженою. Тому потренуватися пройти шлях евакуації спочатку разом з дорослими, потім самостійно.

Засоби пожежогасіння. Гасіння невеликої пожежі

Пожежне відро

У разі пожежі слід зателефонувати 101. А потім спробувати загасити вогонь.

На початку пожежі можна використовувати підручні засоби гасіння: воду, пісок, ковдру з натуральних матеріалів, пральний порошок, брезентові покривала.

Найчастіше гасять пожежу водою, використовуючи пожежні або звичайні відра.

Якщо горять легкозаймисті рідини, наприклад бензин, вони спливають над водою і продовжують горіти. Загасити їх можна, закидавши піском, землею чи накривши мокрим брезентом або іншою щільною тканиною, щоб припинити доступ кисню.

Якщо загорівся електроприлад, наприклад телевізор або електрочайник, їх теж не можна зразу гасити водою. Це призводить до ураження електричним струмом. Спочатку треба від'єднати прилад від електромережі, витягнувши штепсель з розетки. Руку перед цим слід обмотати сухою ганчіркою або шматком тканини. У деяких випадках треба вимкнути електропостачання на щитку. Якщо горіння не припиняється, накрити електроприлад цупкою тканиною або ковдрою, щоб перекрити доступ кисню. При горінні телевізора воду треба лити на задню поверхню вимкненого електроприладу, стоячи збоку від нього, тому що нагрітий кінескоп може вибухнути. Якщо пожежу не вдалося загасити, зачинити двері, вікна та вийти з приміщення.

Крім підручних засобів, для гасіння пожеж використовують вогнегасники.

Вуглекислотні вогнегасники (ВВК-2, ВВК-5, ВВК-8) застосовують для гасіння пожеж електроустановок, двигунів внутрішнього згорання, книгосховищ, у яких зберігаються цінні історичні та художні матеріали. Такими вогнегасниками обладнано вантажні автомобілі, автобуси, маршрутні таксі та інші транспортні засоби. Користуватися ним слід у захисних рукавицях.

Порошкові вогнегасники (ВП-5, ВП-25) використовують для гасіння всіх видів пожеж: легкозаймистих рідин, газів, електроустановок під струмом, твердих матеріалів. Користуючись такими вогнегасниками, треба захищати органи дихання.

Рідинні вогнегасники використовують для гасіння матеріалів і виробів, що погано змочуються. Це — бавовна, вата, вироби з дерева, пластмаси.

Хімічно-пінні вогнегасники (ВХП-10) можна застосовувати для гасіння пожеж нафтопродуктів і твердих речовин. Ними не можна гасити пожежі електричних установок, приладів, які перебувають під струмом.

На корпусі кожного вогнегасника написано або схематично зображено інструкцію щодо його використання.

Захист органів дихання в зоні пожежі

Під час пожежі люди гинуть не так від вогню чи високої температури, як від диму й газів, що виділяються у процесі горіння. Щоб не отруїтися цими газами, треба насамперед захистити органи дихання.

- Закрити рот і ніс тканиною, бажано вологою. Можна використати носовичок, шарф, рушник, рукав сорочки, футболки.
- Якщо пожежа сталася, коли людина перебувала в ліжку, підводитися не можна, тому що чадний газ піднімається вгору. Треба закрити ніс і рот тканиною і сповзти на підлогу.
- Вибиратися з кімнати поповзом, не піднімаючи голови.

Дії в разі загоряння одягу

- Якщо під час пожежі загорівся одяг, бігти не можна — це тільки посилить горіння. Слід зупинитися, спробувати якомога швидше зняти одяг.
- Якщо це не вдалося, упасти на землю або підлогу та покачатися, щоб збити полум'я. При цьому треба захищати очі та обличчя руками.

- Якщо одяг загорівся на іншій людині, спробувати допомогти їй зняти одяг, збити полум'я цупкою тканиною або своїм верхнім одягом.

- Якщо не вдалося, повалити постраждалого на землю або підлогу і в будь-який спосіб збити полум'я: залити водою, закидати піском, землею, взимку — снігом. Накинути цупку тканину (брзент, ковдру, пальто) і щільно притиснути її до одягу постраждалого. Голова має

залишатися відкритою, щоб постраждала людина не отруїлася продуктами горіння.

Висновок

Необережне поводження з вогнем, порушення правил користування побутовими електроприладами — найпоширеніші причини виникнення пожежі. Для горіння необхідні певні умови — трикутник вогню: джерело запалювання, повітря, горючі матеріали. Гасити невеликі пожежі можна тільки на початковій стадії. Найефективніший засіб гасіння пожежі — вогнегасник. Якщо сталася пожежа, треба захищати органи дихання, правильно діяти, якщо загорівся одяг. Щоб запобігти виникненню пожежі, слід додержуватися правил пожежної безпеки. Знати, як діяти при евакуації під час пожежі.